U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové, JUDr. Zdeňka Kühna, Mgr. Daniely Zemanové a Mgr. Bc. Ing. Radovana Havelce v právní věci žalobce: **T. Y.,** zastoupený Mgr. Bc. Ivem Nejezchlebem, advokátem se sídlem Joštova 4, 602 00 Brno, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra, odboru azylové a migrační politiky,** se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 3. 2007, č. j. OAM-1-233/VL-07-05-2007, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 13. 7. 2010, č. j. 60 Az 52/2008 - 96,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozhodnutím ze dne 26. 3. 2007 žalovaný zamítl žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o azylu“).

Žalobce napadl citované rozhodnutí žalobou u Krajského soudu v Ostravě; ten usnesením ze dne 4. 12. 2007, č. j. 60 Az 39/2007 - 22, žalobu odmítl z důvodu absence žalobního bodu. Ke kasační stížnosti žalobkyně Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 28. 5. 2008, č. j. 1 Azs 33/2008 - 45, citované usnesení krajského soudu zrušil s tím, že konkrétní žalobní body lze v podané žalobě rozpoznat.

V novém řízení Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 13. 7. 2010, č. j. 60 Az 52/2008 - 96, žalobu zamítl. V odůvodnění uvedl, že žalobce ve správním řízení neuvedl žádné skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu. Skutečnost, že žalobce má problémy s bývalým přítelem své družky a ekonomické potíže v zemi původu, není zákonným

důvodem pro vyhovění jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Dále krajský soud konstatoval, že neuvedl-li žalobce důvody udělení mezinárodní ochrany ve smyslu § 12 zákona o azylu, není pochybením správního orgánu, jestliže nezvažoval udělení azylu podle § 14 zákona, neboť tato úvaha nemá opodstatnění, je-li žádost podle § 16 zákona zamítnuta jako zjevně nedůvodná. Krajský soud k dané problematice citoval judikaturu Nejvyššího správního soudu a uzavřel, že žalovaný měl dostatečné podklady k tomu, aby spolehlivě zjistil skutkový stav a aby mohl posoudit důvodnost či nedůvodnost žádosti žalobce. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí je rovněž zřejmé, které skutečnosti byly podkladem rozhodnutí, jakými úvahami byl žalovaný veden při hodnocení důkazů a při použití právních předpisů, na jejichž základě rozhodoval.

Žalobce (dále též „stěžovatel“) napadl rozsudek krajského soudu včas podanou kasační stížností namítaje, že jsou dány důvody uvedené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“). K otázce přijatelnosti kasační stížnosti stěžovatel uvedl, že v jeho případě byl postupem krajského soudu porušen zákon v jeho neprospěch.

Stěžovatel se domnívá, že důvody své žádosti o mezinárodní ochranu podrobně popsal ve správním řízení, zejména při pohovoru. Za podstatné důvody žádosti označil kromě snahy o legalizaci pobytu na území České republiky rovněž zcela konkrétní okolnosti, které ho vedly k opuštění země původu, spočívající v trvající hrozbě násilného jednání vůči jeho osobě ze strany jiných subjektů, před nímž nebyl schopen v rámci země původu nalézt adekvátní ochranu. Žalovaný pochybil, neboť shora uvedené důvody žádosti o mezinárodní ochranu nehodnotil z hlediska eventuelního naplnění některé ze skutkových podstat § 14, popřípadě § 14a zákona o azylu. Podle stěžovatele se žalovaný nedostatečně vypořádal s otázkou, zda jsou v posuzovaném případě dány důvody pro udělení doplňkové ochrany (§ 14a zákona o azylu), přičemž krajský soud na odůvodnění napadeného rozhodnutí v tomto směru v podstatě pouze odkázal; napadené rozhodnutí i rozsudek krajského soudu jsou proto nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Informace o zemi původu, které jsou součástí spisového materiálu, obsahují zcela obecné a neurčité údaje, jež nemají konkrétní souvztažnost se situací stěžovatele, a nelze je tak považovat za důkazy.

Ze všech shora uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Krajského soudu v Ostravě zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti popřel oprávněnost kasační stížnosti. Odkázal především na správní spis, zejména na vlastní podání a výpovědi stěžovatele učiněné v průběhu správního řízení, a uvedl, že jak rozsudek krajského soudu tak napadené rozhodnutí byly vydány v souladu s právními předpisy. Konstatoval, že stěžovatel neopustil zemi původu z důvodů vyjmenovaných v § 12 zákona o azylu, nýbrž pro těžkosti, jež měl s bývalým přítelem své družky, který jej v jednom případě fyzicky napadl a jemu i jeho přítelkyni vyhrožoval. Stěžovatel se svou přítelkyní vzniklou situaci v zemi svého původu neřešil a odjel do tuzemska, kde po ukončení turistického víza podal žádost o udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný se domnívá, že postupoval v souladu se zákonem, zamítl-li žádost stěžovatele jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu. Stěžovatel neuvedl skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven

pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona, a nebylo rovněž zjištěno, že by byly dány důvody pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona. Z uvedených důvodů žalovaný navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost pro nedůvodnost zamítl.

Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti nejprve hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že kasační stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou, a není důvodné kasační stížnost odmítnout pro nepřípustnost.

Vzhledem k okolnosti, že v dané věci se jedná o kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany (dříve ve věci azylu), se Nejvyšší správní soud ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být kasační stížnost podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. K podrobnějšímu vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany lze pro stručnost odkázat např. na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaného pod č. 933/2006 Sb. NSS; všechna citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu dostupná na www.nssoud.cz). Podle tohoto usnesení je podstatným přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu.

K obecně vznesené námitce nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí žalovaného a následně i rozsudku krajského soudu Nejvyšší správní soud uvádí, že eventuální nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu může za určitých okolností naplnit důvody přijatelnosti kasační stížnosti, a to dokonce i za situace, kdy to stěžovatel ani výslovně nenamítne. Ve smyslu shora citovaného usnesení č. j. 1 Azs 13/2006 - 39 totiž další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 7. 2010, č. j. 1 Azs 20/2010 - 238). O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat mj. tehdy, pokud krajský soud *„v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.“* (srov. shora citované usnesení č. j. 1 Azs 13/2006 - 39). V daném případě však v této rovině posuzování Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu nepřezkoumatelným neshledal.

Nejvyšší správní soud se prvně zabýval námitkou stěžovatele, že žalovaný, zamítnul žádost stěžovatele podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, nehodnotil tuto žádost z hlediska eventuelního naplnění důvodů pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu [důvod podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.]. K tomu lze odkázat na rozsudek

Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 - 130, publikovaný pod č. 244/2004 Sb. NSS, v němž zdejší soud konstatoval, že „[p]*okud je žádost o azyl zamítnuta jako zjevně nedůvodná, nelze současně rozhodovat o splnění podmínek podle § 12 zákona o azylu a na místě není ani výrok podle §§ 13, 14 zákona o azylu, odvozovaný od negativního výroku opírajícího se o ustanovení § 12.*“ Závěry vyslovené v citovaném rozsudku zdejší soud dále rozvedl v rozsudku ze dne 10. 2. 2004, č. j. 4 Azs 35/2003 - 71, z něhož vyplývá, že postup správního orgánu podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu „*ve svých důsledcích znamená, že neprobíhal proces dokazování o tom, zda byly splněny podmínky ustanovení § 12 zákona o azylu. Jestliže se správní orgán nezabýval meritorně posouzením toho, zda byla či nebyla naplněna skutková podstata ustanovení § 12 zákona o azylu, pak se nemusel zabývat ani splněním podmínek ustanovení § 14 zákona o azylu, tj. podmínkami udělení azylu z humanitárních důvodů.*“ Zmínit lze rovněž rozsudek zdejšího soudu ze dne 27. 9. 2006, č. j. 2 Azs 293/2005 - 60, podle něhož „*zamítnutí žádosti o udělení azylu podle ustanovení § 16 odst. 1 zákona č. 325/1999 Sb. pojmově vylučuje možnost rozhodovat o přiznání humanitárního azylu podle ustanovení § 14 stejného zákona (viz např. rozsudky sp. zn.1 Azs 8/2003 nebo 4 Azs 35/2003).*“ S ohledem na výše citovanou judikaturu lze uzavřít, že žalovaný nebyl povinen zabývat se eventuelním naplněním důvodů pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona, nehledě na to, že stěžovatel v průběhu správního řízení žádné relevantní důvody pro udělení humanitárního azylu neuváděl.

Dále se Nejvyšší správní soud zabýval námitkou stěžovatele, že žalovaný a následně i krajský soud nedostatečně posoudili naplnění důvodů pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Z judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že *žádost nelze zamítnout jako zjevně nedůvodnou podle § 16, aniž by se správní orgán v odůvodnění svého rozhodnutí vypořádal s tím, proč je tato žádost zjevně nedůvodná jak z hlediska azylu podle § 12, tak z hlediska doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 8. 2008, č. j. 5 Azs 24/2008 - 48, publikovaný pod č. 1742/2008 Sb. NSS). Na citovaný rozsudek navázal Nejvyšší správní soud rovněž v rozsudku ze dne 11. 2. 2009, č. j. 1 Azs 107/2008 - 78, podle něhož správní orgán postupující podle § 16 zákona o azylu má povinnost „*své rozhodnutí zdůvodnit ve vztahu k oběma formám ochrany: zatímco však odůvodnění ve vztahu k neudělení azylu postrádá smysl tam, kde nejsou žádné azylově relevantní důvody tvrzeny, s otázkou doplňkové ochrany má správní orgán povinnost se vypořádat vždy a sám z úřední povinnosti zjistit (ze zpráv o zemi původu a jemu dostupných databází), zda skutečně žadateli nehrozí závažná újma v případě návratu do země původu. Ze zásady non-refoulement totiž vyplývá primární povinnost státu nevystavit žadatele reálné hrozbě závažné újmy, přičemž k této povinnosti se musí vázat i povinnost státu zjistit si příslušné skutečnosti, které k aplikaci této zásady nutně vedou. K zajištění zásady non-refoulement tedy musí správní orgán vyvinout přiměřenou aktivitu i z moci úřední. Rozsah vyhledávací aktivity přitom bude dán povahou vážné újmy, jež by mohla žadateli o mezinárodní ochranu v případě navrácení do země původu hrozit.*“ Z uvedené judikatury zdejšího soudu je zřejmé, že postupoval-li správní orgán podle § 16 zákona o azylu, byl povinen řádně odůvodnit, proč je žádost o mezinárodní ochranu zjevně nedůvodná jak z hlediska azylu, tak z hlediska doplňkové ochrany. To ovšem správní orgán učinil a krajský soud jeho závěry aproboval. Napadené rozhodnutí žalovaného ani rozsudek krajského soudu tak nepřezkoumatelností pro nedostatek důvodů netrpí (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 27/2004 - 74, podle

něhož se za nepřezkoumatelné se považuje rozhodnutí, v němž se soud nevypořádá se všemi uplatněnými žalobními body).

Stěžovatel v kasační stížnosti brojil rovněž proti právnímu posouzení žalovaného a krajského soudu, že v posuzovanému případě nejsou splněny důvody pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. K finančním potížím žadatele o azyl v zemi původu lze poukázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 8. 2007, č. j. 5 Azs 15/2007 - 79, podle něhož „[o]*bavy stěžovatele, že v případě návratu do vlasti bude nezaměstnaný, že bude pronásledován pro své (doposud neprojevené) politické přesvědčení, nelze považovat za hrozbu skutečného nebezpečí vážné újmy, jak je vymezena v ustanovení § 14a zákona o azylu.*“ Možnými problémy žadatele o mezinárodní ochranu s vyhrožováním soukromých osob v zemi původu se zdejší soud zabýval např. v rozsudku ze dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 5/2003 - 51, podle něhož *žádost o azyl, jejímiž jedinými důvody jsou toliko potíže se soukromými osobami v domovském státě, spočívající ve vydírání žadatelky a ve výhružkách žadatelce a její dceři pro žadatelčiny podnikatelské aktivity, je podle § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona o azylu zřejmě bezdůvodná. Důvodem pro udělení azylu mohou být pouze tehdy, pokud by orgány domovského státu, u nichž by se žadatelka skutečně domáhala poskytnutí ochrany, nebyly schopny ochranu před takovým jednáním poskytnout. Na žadatele se v tomto případě nevztahuje ani překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu.* Vzhledem ke skutečnosti, že zdejší soud v rozsudku ze dne 26. 7. 2007, č. j. 2 Azs 30/2007 - 69, konstatoval, že *jakkoli nelze shledat úplnou shodu mezi zněním bývalého § 91 a nynějšího § 14a zákona o azylu, tak v těch částech, kde takovou shodu shledat lze, je možno i po účinnosti zákona č. 165/2006 Sb. aplikovat právní názory vyslovené Nejvyšším správním soudem ve vztahu k onomu dříve účinnému § 91 zákona o azylu*, lze výše uvedený závěr o překážkách vycestování vztáhnout i na případ stěžovatele. Krajský soud tak v souladu s konstantní judikaturou zdejšího soudu dospěl k závěru, že v daném případě nebyly dány důvody pro udělení doplňkové ochrany.

Nad rámec Nejvyšší správní soud odkazuje na svoji konstantní judikaturu a uzavírá, že azylové řízení je třeba chápat jako zcela mimořádný institut sloužící k ochraně cizinců, kteří pociťují důvodnou obavu před pronásledováním v zemi svého původu. Legalizace pobytu prostřednictvím řízení o udělení mezinárodní ochrany je proto nepřijatelná (srov. rozsudek ze dne 18. 11. 2004, č. j. 7 Azs 117/2004 - 55).

Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že námitky, jež stěžovatel učinil předmětem sporu, byly v judikatuře zdejšího soudu řešeny a krajský soud se nedopustil žádného pochybení, které by mohlo přivodit odlišnost rozhodnutí ve věci samé, a které by tak založilo přijatelnost kasační stížnosti.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na námitky, které stěžovatel vznesl v kasační stížnosti. Kasační stížnost tedy svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele; Nejvyšší správní soud ji proto shledal ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a z tohoto důvodu ji odmítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. prosince 2010

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně senátu